

ماه مبارک رمضان – سال دوم (مزمّل: ۲۰)

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عِلْمَ أَنْ لَنْ تُحْصِيَهُ فَنَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرُؤُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرُؤُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ.

پروردگارت آگاه است که تو و گروهی از کسانی که با تو هستند، نزدیک به دو سوم شب و گاهی نیمی از آن و زمانی یک سومش را [برای عبادت و خواندن قرآن] برمی‌خیزید، و خدا شب و روز را [دقیق و منظم] اندازه‌گیری می‌کند، و برای او مشخص است که شما هرگز نمی‌توانید [به علت کوتاهی و بلندی شب در طول سال، دو سوم و نصف و یک سوم را دقیقاً] اندازه‌گیری کنید، بنابراین این [اندازه‌گیری دقیق را] بر شما بخشید؛ پس آنچه را از قرآن برای شما میسر است بخوانید. او می‌داند که به زودی برخی از شما بیمار می‌شوید، و گروهی برای به دست آوردن رزق خدا در زمین سفر می‌کنند، و بعضی در راه خدا می‌جنگند؛ نهایتاً آنچه را از آن میسر است بخوانید و نماز را برپا دارید و زکات بپردازید و برای جلب خشنودی خدا به نیازمندان وام نیکو بدهید و آنچه را از عمل خیر برای خود پیش می‌فرستید، آن را نزد خدا به بهترین صورت و بزرگ‌ترین پاداش خواهید یافت؛ و از خدا آمرزش بخواهید که خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

بُرِيدَ عَجَلِيْ گوید: از امام باقر علیه السلام پرسیدم: کدام یک از این دو در نماز افضل است؛ بیشتر قرآن خواندن یا طول دادن رکوع و سجود؟

حضرت فرمودند: «بسیار درنگ کردن در رکوع و سجود در نماز، افضل است. مگر کلام خداوند عزّ و جلّ را نشنیده‌ای که می‌فرماید: فَاقْرُؤُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ، وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ پس آنچه را از قرآن میسر است بخوانید و نماز را برپا دارید. مسلماً مقصود خداوند از وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ بسیار درنگ کردن در رکوع و سجود است.»

از حضرت پرسیدم: کدام یک از این دو افضل است، کثرت قرائت قرآن یا کثرت دعا؟

حضرت فرمودند: «کثرت دعا افضل است. آیا این سخن خدای متعال به پیامبرش صلی الله علیه و آله را نشنیده‌ای که می‌فرماید: قُلْ مَا يَعْزُبُ عَنْكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ. بگو: اگر دعایتان نباشد، پروردگارم به شما ارجی نهد.»^۱

سماعه گوید: از امام صادق علیه السلام درباره‌ی این سخن خداوند: «وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا» پرسیدم. حضرت فرمودند: «این مالی غیر از زکات است.»^۱

امام صادق علیه السلام می‌فرمودند: «چیزی نزد خداوند محبوبتر از پرداخت دراهم به امام علیه السلام نیست (مراد از آن پرداخت حقوق شرعی از قبیل خمس و زکات و صدقات و امثال آن به امام علیه السلام است.) و خداوند آن درهم را برای او در بهشت مانند کوه احد قرار می‌دهد. خدای متعال در کتابش می‌فرماید: مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً؟ کیست که به خداوند قرضی نیکو دهد تا آن را برای او چندین و چند برابر کند؟ به خدا سوگند این سخن در خصوص صله به امام است.»^۲

امام صادق علیه السلام می‌فرمودند: «این که خداوند آنچه را در دست آفریدگان اوست به عنوان قرض خواسته، از روی نیاز به آن نبوده است، و هر حقی که از آن خداست، از آن ولی او خواهد بود.»^۳

۱. تفسیر القمی، ج ۲، ص ۳۹۳.

۲. الکافی، ج ۱، ص ۵۳۷، ح ۲.

۳. الکافی، ج ۱، ص ۵۳۷، ح ۳.